

OBWIESZCZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 7 sierpnia 1985 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągnięcia wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty.

1. Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 1985 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie osiągnięcia wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 21, poz. 95) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągnięcia wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione

do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 17, poz. 80, z 1984 r. Nr 3, poz. 14 i z 1985 r. Nr 21, poz. 95), z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje:

1) przepisów § 16, 17 i 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 17, poz. 80 i z 1984 r. Nr 3, poz. 14) w brzmieniu:

„§ 16. Przy stosowaniu przepisów § 2 i 13 przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia w 1983 r. ustala się z uwzględnieniem wynagrodzeń (przychodów) osiągniętych począwszy od dnia 1 stycznia 1983 r.

§ 17. Tracą moc:

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1977 r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty (Dz. U. z 1977 r. Nr 11, poz. 46, z 1979 r. Nr 13, poz. 87, z 1980 r. Nr 28, poz. 125 i z 1982 r. Nr 24, poz. 170),

2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. z 1981 r. Nr 19, poz. 95 i Nr 28, poz. 145 oraz z 1982 r. Nr 25, poz. 177).

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

2) § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1984 r. zmieniającego rozporządzenie w

sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 3, poz. 14) w brzmieniu:

„§ 2. Przy stosowaniu przepisów § 2 i 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 17, poz. 80), ze zmianami wprowadzonymi niniejszym rozporządzeniem, przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia w 1984 r. ustala się z uwzględnieniem wynagrodzeń (przychodów) osiągniętych począwszy od dnia 1 stycznia 1984 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1984 r.”;

3) § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 1985 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 21, poz. 95) w brzmieniu:

„§ 2. Przy stosowaniu § 2 i 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 marca 1983 r. w sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty (Dz. U. Nr 17, poz. 80 i z 1984 r. Nr 3, poz. 14), ze zmianami wprowadzonymi niniejszym rozporządzeniem, przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia w 1985 r. ustala się z uwzględnieniem wynagrodzeń (przychodów) osiągniętych począwszy od dnia 1 stycznia 1985 r.”

„§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych:
w z. S. Borkowska

Załącznik do obwieszczenia ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 7 sierpnia 1985 r. (poz. 197)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 marca 1983 r.

w sprawie osiągania wynagrodzenia lub innych dochodów przez osoby uprawnione do emerytury lub renty.

Na podstawie art. 82 i 86 oraz 27 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 oraz z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Osiąganie przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym pracownika w danym zawodzie, powoduje zawieszenie prawa do emerytury, renty inwalidzkiej lub renty rodzinnej, zwanych dalej „świadczeniami”, bez względu na wysokość tego wynagrodzenia.

2. W razie wykonywania zatrudnienia równocześnie w więcej niż w jednym zakładzie pracy, bierze się pod uwagę łączny wymiar czasu pracy.

§ 2. 1. Osiąganie przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy albo zatrudnienia sezonowego lub dorywczego nie powoduje zawieszenia prawa do świadczeń ani zmniejszenia ich wysokości, jeżeli osiągnięte wynagrodzenie nie przekroczy w okresie roku kalendarzowego kwoty 120.000 zł, zwanej dalej „dopuszczalną kwotą wynagrodzenia”, z uwzględnieniem § 13 i 14.

2. W roku kalendarzowym, w którym powstało prawo do świadczeń, dopuszczalną kwotę wynagrodzenia ustala się proporcjonalnie do okresu, w którym emeryt lub rencista świadczenie pobierał.

3. Przekroczenie przed zakończeniem roku kalendarzowego dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia powoduje:

- 1) zmniejszenie wysokości świadczenia o kwotę tego przekroczenia, jeżeli kwota wynagrodzenia miesięcznego jest niższa od wysokości świadczenia,
- 2) zawieszenie prawa do świadczenia, jeżeli kwota wynagrodzenia miesięcznego jest co najmniej równa wysokości świadczenia.

4. Przy porównywaniu kwoty wynagrodzenia miesięcznego z wysokością świadczenia nie uwzględnia się dodatków rodzinnych, dodatku pielęgnacyjnego oraz dodatku dla sierot zupełnych.

5. Zmniejszenie wysokości świadczenia albo zawieszenie prawa do świadczenia z przyczyn określonych w ust. 3 następuje nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego.

§ 3. 1. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia, uwzględnia się te składniki wynagrodzenia osiąganego przez emeryta lub rencistę z tytułu zatrudnienia, które przyjmuje się do obliczenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, z tym że:

- 1) do kwoty wynagrodzenia dolicza się kwoty wypłaconego zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego,
- 2) w razie osiągania dochodu, który jest przyjmowany do podstawy wymiaru w kwotach zryczałtowanych, uwzględnia się część tej kwoty proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy.

2. Wysokość wynagrodzenia osiąganego z tytułu zatrudnienia za granicą ustala się w złotych według zasad stosowanych przy wypłacie rent z zagranicy.

3. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia, nie uwzględnia się kwot wynagrodzenia przekazanych przez emeryta lub rencistę na rzecz funduszy przeznaczonych na cele społeczne lub kulturalne, a pozostających w dyspozycji państwowych jednostek organizacyjnych lub stowarzyszeń wyższej użyteczności albo innych organizacji społecznych służących podobnym celom.

§ 4. 1. Przepisy § 2 i 3, z uwzględnieniem § 9, stosuje się odpowiednio do emerytów i rencistów osiągających przychody w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń z innych źródeł niż zatrudnienie, a w szczególności z tytułu umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej oraz z tytułu wykonywania zawodu adwokackiego w zespole adwokackim.

2. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia w związku z osiągnięciem przychodów, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się:

- 1) kwotę przychodów, jaka stanowi lub stanowiłaby podstawę wymiaru podatku od wynagrodzeń, zmniejszoną o kwotę tego podatku, jeżeli jest on pobierany, albo
- 2) kwotę przychodów obliczoną w sposób przewidziany przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu pracy na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, pomniejszoną o kwotę składki na ubezpieczenie, jeżeli jest ona odpłaćana — w razie gdy podatek od wynagrodzeń jest określony w formie zryczałtowanej.

3. Przy ustalaniu, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia, nie uwzględnia się kwot przychodów, których nie zalicza się do wynagrodzeń w myśl przepisów w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

§ 5. W razie osiągnięcia przez emeryta lub rencistę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia i przychodów z innych źródeł w rozumieniu przepisów o podatku od wynagrodzeń, przychody te sumuje się w celu ustalenia, czy nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia.

§ 6. 1. Osiągnięcie przez emeryta lub rencistę dochodu z prowadzonego indywidualnego gospodarstwa rolnego lub z działów specjalnych produkcji rolnej powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, jeżeli dochód jest osiągany z gospodarstwa rolnego, którego obszar ustalony na potrzeby podatku rolnego przekracza 3 ha przeliczeniowe, lub jeżeli dochód jest osiągany z działów specjalnych produkcji rolnej podlegających opodatkowaniu podatkiem rolnym według stopy procentowej wyższej od najniższej.

2. Jeżeli emeryt lub rencista osiąga dochód z prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego wspólnie z małżonkiem, za obszar gospodarstwa przyjmuje się połowę obszaru gospodarstwa rolnego ustalonego dla celów wymiaru podatku rolnego.

§ 7. 1. Osiągnięcie przez emeryta lub rencistę dochodu z tytułu działalności podlegającej opodatkowaniu podatkiem dochodowym powoduje zawieszenie prawa do świadczeń, z wyjątkiem gdy:

- 1) dochód ten został zwolniony od podatku dochodowego albo
- 2) działalność podlegająca opodatkowaniu tym podatkiem jest wykonywana osobiście przez emeryta lub rencistę bądź przy pomocy jednego lub dwóch uczniów zawodu, bez zatrudniania innych pracowników.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dochodu, od którego zamiast podatku obrotowego i dochodowego pobiera się opłatę skarbową.

§ 8. Jeżeli do renty rodzinnej uprawnionych jest więcej niż jeden członek rodziny, zawieszeniu lub zmniejszeniu świadczeń podlega część renty przysługująca renciście osiągającemu przychody, o których mowa w § 1, 2 i 4—7.

§ 9. Nie powoduje zmniejszenia wysokości świadczeń ani zawieszenia prawa do świadczeń osiągnięcie przychodów z tytułu:

- 1) czynności wykonywanych przez biegłych na wezwanie sądu, organów powołanych do ścigania przestępstw oraz organów administracji państwowej,
- 2) czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 3) ekspertyz dokonywanych dla organów władzy i administracji państwowej, jeżeli przychody te są osiągane na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia,

- 4) czynności wykonywanych przez lekarzy na podstawie umowy zlecenia zawieranej z jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej albo Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 5) wykonywania tłumaczeń tekstów technicznych i opisów patentowych na rzecz jednostek gospodarki społecznej oraz pracy w charakterze rzeczoznawców Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli przychody te są osiągnięte na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia,
- 6) honorariów autorskich i przeniesienia praw autorskich lub dokonanych wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjonalizatorskich realizowanych w gospodarce społecznej,
- 7) działalności twórczej lub artystycznej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin,
- 8) działalności naukowo-badawczej lub dydaktycznej wykonywanej w szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk lub w innych jednostkach (placówkach) naukowo-badawczych przez profesorów i docentów, jeżeli przychody te są osiągnięte na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia,
- 9) wykonywania recenzji prac naukowych przez profesorów i docentów,
- 10) pobierania uposażenia przysługującego członkom Polskiej Akademii Nauk oraz pobierania dodatku funkcyjnego przysługującego stale urzędującym członkom Prezydium Polskiej Akademii Nauk,
- 11) udziału: w komisjach, w jury w konkursach, w radach naukowych i naukowo-technicznych — niezależnie od sposobu ich powoływania — zaliczonych do wynagrodzeń bezosobowych w myśl przepisów w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki społecznej,
- 12) wynajmu lokali, z których przychód podlega podatkowi od wynagrodzeń,
- 13) wykonywania pracy w ramach zakładowych zespołów gospodarczych.

§ 10. 1. Zakład pracy zatrudniający emeryta lub rencistę jest obowiązany zawiadomić właściwy organ rentowy o:

- 1) rozpoczęciu wykonywania pracy przez emeryta lub rencistę, ze wskazaniem jej charakteru, wymiaru czasu pracy oraz wysokości wynagrodzenia,
- 2) osiągnięciu przez emeryta lub rencistę dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia lub innego przychodu, ze wskazaniem miesięcznej wysokości wynagrodzenia lub innego przychodu, jeżeli praca jest nadal wykonywana.

2. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego o właściwości szczególnej do spraw rolnictwa, gospodarki żywnościowej i leśnictwa oraz do spraw handlu, drobnej wytwórczości i usług zawiadamia właściwy organ rentowy o podjęciu przez emeryta lub rencistę działalności określonej w § 6 i 7, informując o obszarze gospodarstwa rolnego ustalonym na potrzeby

podatku rolnego oraz według jakiej stopy procentowej jest opodatkowany dochód z działów specjalnych

§ 11. Emeryt lub rencista jest obowiązany zawiadomić organ rentowy o:

- 1) podjęciu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- 2) podjęciu działalności określonej w § 6 i 7,
- 3) przekroczeniu w danym roku kalendarzowym dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia (przychodu),
- 4) wyjeździe za granicę,
- 5) korzystaniu ze świadczeń z funduszy publicznych,
- 6) odbywaniu kary pozbawienia wolności.

§ 12. Emeryt lub rencista pobierający świadczenie za okresy, w których prawo do emerytury lub renty podlegało zawieszeniu albo gdy wysokość tych świadczeń podlegała zmniejszeniu, jest obowiązany do zwrotu nie należnie pobranych kwot, jeżeli był pouczony o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do świadczeń lub ich zmniejszenie.

§ 13. 1. Nie powoduje zawieszenia prawa do świadczeń ani zmniejszenia ich wysokości osiągnięcie wynagrodzenia przewyższającego w okresie roku kalendarzowego dopuszczalną kwotę wynagrodzenia, jeżeli wynagrodzenie nie przekracza w okresie roku kalendarzowego kwoty 144.000 zł i jest pobierane za pracę w zawodzie deficytowym w uspołecznionym zakładzie pracy:

- 1) z tytułu zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy albo zatrudnienia sezonowego lub dorywczego,
- 2) z tytułu pracy na podstawie umowy o pracę nakładczą.

2. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia wojewódzkiego określa wykaz zawodów deficytowych na wniosek uspołecznionych zakładów pracy, zgłoszony według zasad i w terminach określonych przez ten organ.

§ 14. 1. Nie powoduje zawieszenia prawa do świadczeń ani zmniejszenia ich wysokości osiągnięcie wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w przedsiębiorstwach państwowych w niepełnym wymiarze czasu pracy w deficytowych zawodach robotniczych — niezależnie od wysokości pobieranego wynagrodzenia — przez osoby pobierające świadczenia przyznane na wniosek o świadczenie złożony przed dniem 1 kwietnia 1985 r.

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych na wniosek organów założycielskich przedsiębiorstw państwowych określi deficytowe zawody robotnicze, o których mowa w ust. 1.

§ 15. Określone w rozporządzeniu zasady zawieszania prawa do świadczeń lub zmniejszania wysokości świadczeń stosuje się również do osób, które na podstawie przepisów dotychczasowych przeszły na wcześniejsze emerytury.

§ 16. 1. Pracownicy, którzy spełnili warunki do emerytury w myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie szczególnych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych

zakładów pracy w okresie do dnia 31 grudnia 1981 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 95 i Nr 28, poz. 145 oraz z 1982 r. Nr 25, poz. 177), zachowują prawo do uzyskania emerytury niezależnie od daty rozwiązania stosunku pracy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do pracowników, którzy w dniu 1 sierpnia 1981 r. pozostawali w stosunku pracy z uspołecznionymi zakładami pracy, jeżeli nie później niż do dnia 31 grudnia 1981 r.:

- 1) osiągnęli wiek 55 lat kobiety i 60 lat mężczyźni oraz okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn lub wiek o 5 lat niższy, jeśli w okresie tym co najmniej 15 lat przypadają na pracę określoną obecnie jako praca w szczególnych warunkach, o której mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent

inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 i z 1985 r. Nr 7, poz. 21), albo

- 2) osiągnęli okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn lub okres o 5 lat krótszy, jeśli w okresie tym co najmniej 15 lat przypadają na pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w pkt 1, albo
- 3) osiągnęli okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn i zostali zaliczeni do jednej z grup inwalidów oraz
- 4) zgłosili w zakładzie pracy wniosek o rozwiązanie stosunku pracy w związku z zamiarem przejścia na wcześniejszą emeryturę na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.